S Lukášem Trejbalem o básních, zpěvu i práci s lidmi bez domova

Redakce
Rozhovory

Lukáš Trejbal je básník zemitější povahy, napsal i několik publikací o rockové hudbě. Pracuje s bezdomovci v pražských Holešovicích a zpívá v alternativní skupině Oliverova Dálka.

Jak dlouho působíš v pobočce Armády spásy v Tusarově ulici v Praze a co tě motivovalo, pokud se jedná o volbu této profese?

Pracuju tady třetím rokem, nyní především v azylovém domě pro lidi bez domova a na noclehárně. Začínal jsem na denním centru, kde klientům poskytujeme polévku, hygienu a také nějaké ošacení z darů veřejnosti. Z té duchovní strany jsou to pravidelné biblické nebo křesťanské skupinky, které jsou nedílnou součástí práce. V jeden moment jsem se rozhodl, že budu lidem sloužit, pomáhat. Původně jsem se hlásil v Domě pro seniory Palata na Smíchově. Uspěl jsem v Armádě spásy v Centru Bohuslava Bureše v Tusarově ulici. Celé se to propojilo, měl jsem čerstvě za sebou svátost křtu. Tu mi poskytl po více než roční přípravě kamarád z vojny Pepa, který se stal řeholníkem u minoritů.

Co tě v poslední době potěšilo při řešení problémů tvých klientů?

Možná to bude znít nepatřičně, ale jsem rád, když si klienti pomáhají. Je to přirozené parťáctví. Lidé u nás na azyláku mají starostí nad hlavu. Přesto si někteří vyhoví, pomohou například při úklidu. Je to maličkost, která ovšem vypovídá něco ušlechtilého o tom člověku.

Utkvěl ti některý silný příběh, na nějž si vzpomínáš z počátků své profese?

Chodil si se mnou na recepci povídat jeden pán. Co dělá, jak žil, co ho dovedlo až sem. Později se tady seznámil s paní a na azylovém domě obývali pár měsíců takzvaný párový pokoj. Spolu pak odešli do sociálního bytu. To jsou malá vítězství, která hřejí.

Byla jsem jako básnířka pozvaná k vystupování spolu s psychoterapeutem a básníkem Tomášem Feifrem (má praxi a přijímá klienty na faře NO CČSH v Praze 8 – Karlíně) na večer Kýchání do sazí v Nymburce. Nádherný dvouapůlhodinový pořad poezie a po něm ještě koncert. Celé rozsáhlé restaurační zařízení se sálem pro koncerty praskalo ve švech. Tak veliký zájem o poezii mne velmi mile překvapil. A navíc tvé Kýchání do sazí slaví letos už dvacet let. Jaké byly začátky a jakou máš oporu ve spolupracovnících?

Bar U Strejčka je skvělé místo. Navíc ho nyní provozují mladí lidé a jeho zázemí hodně zkvalitňují. Kýchání tu má už svou tradici. Chodí stále spousta lidí, protože tento večer organizujeme jednou do roka. Kdybychom ho dělali častěji, asi by takový zájem vždycky nebyl. Lidé jsou natěšení. Je nový rok, půjdeme na Kýchání a uvidíme, co nás čeká a nemine. Letos si to krásně sedlo výběrem básníků i muziky...

Oslovila mne báseň tvé dcery Lucie nazvaná Pro Václava Havla. Jak dlouho Lucie už píše?

Lucka píše docela dlouho, od puberty. Řekl bych, že je generační básnířkou. Jednou, ještě na střední, uspořádala výstavu, kde spojila své fotky s básněmi. Tam mi došlo, že je dobrá, setsakramentsky dobrá. Marně jsem si utíral slzy.

Zaujalo mne vystoupení ředitele nymburské městské knihovny, který je ochoten od básníků koupit jednu básnickou sbírku a vystavit ji několik dní ve vitríně. To je vskutku osvícený pracovník v oblasti kultury. Jen kdyby takových bylo víc. Naši čtenáři znají tvou křesťansky laděnou poezii z kalendářů Blahoslav a zaznamenala jsem velmi dobré ohlasy. Ty i tvá dcera jste přizváni do kalendáře Blahoslav i do letos plánovaného almanachu ke dvacátému výročí vzniku Dialogu na cestě. Jsem velmi ráda, že ty a já již několik let spolupracujeme, dáváme dohromady básnířky a básníky, vedeme žádoucí tvůrčí dialog. V něčem se shodneme, v jiném jsme odlišní, ale to už patří k věci.

Nemám jen křesťansky laděnou poezii, vyrostl jsem na podhoubí undergroundových básníků a muzikantů. Takovým středobodem je pro mě Ivan Martin Jirous a jeho Labutí písně, které napsal v kriminále ve Valdicích, kam ho zavřela komunistická moc. Ředitel Honza Červinka je opravdu osvícený člověk. Hodně vnímá poezii, což je skvělé. Celému podniku Kýchání knihovna s ním v čele pomáhá už druhým rokem s propagací.

Velmi mne dojala tvá báseň, kterou jsi napsal krátce po operaci srdce a ráda bych ji zde uvedla.

Trochu jsem se bál, jestli mi vůbec ještě bude dáno psát. Tuhle báseň jsem napsal na lavičce v Poděbradech, v lázních. Trávil jsem tam téměř měsíc po operaci srdce.

Kolik básnických sbírek jsi doposud vydal?

Samostatně tři: Na dnešek jsem spal líp (Vega–L, 2013), Tahám za záchrannou brzdu (Ears & Wind Records, 2016) a Nemám slov (Vespero, 2019). Jsem také součástí mnoha sborníků. Jeden z posledních je pojmenován Poločas rozpadu, vznikl za covidu a vydal ho Unijazz.

Čím se právě zabýváš jako novinář?

Přispívám především kulturním zpravodajstvím na webové stránky Rádia Patriot, podílím se na projektu Paměť národa a občas spolupracuju na výběru básníků do rubriky Česká báseň v Lidovkách.

Jak ses cítil u nás v Karlíně, kde jsi vystoupil na Dni poezie?

U vás v Karlíně se mi líbilo moc, i když jsem se dlouho nemohl zdržet, protože jsem měl ten den noční směnu a spěchal na ni. Měl jsem to štěstí ale vyslechnout tvé verše, Radanu Šatánkovou, Petra Suchana a taky Paula Nema Ermite. To je pro mě zjevení na poetické scéně. Zaujalo mě, kolik bylo v místě básníků. Někdy se říká, že si čtou své básně jen mezi sebou. Snad to nebude tak horké.

Ptala se Olga Nytrová

Český zápas č. 18/2023 z 30. 4. 2023

Na hrudní kosti
mi leží nebe

Lukáš Trejbal

Na hrudní kosti
leží nebe
jen host na chvíli host
Provolávat všechny
kašlat na sebe
nebe si pronajalo
mou hrudní kost

V dřevěné kolonádě
koláže snění
jako když dub
do mě vrost
Co zdá se být
to zdaleka není
nebe zalehlo
mou hrudní kost